СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 18. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 24-го січня 1942. No. 18. Jersey City, N. J., Saturday, January 24, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Злучені Держави Вислали Велику Поміч на Далекий Схід і Сильно Скріпили Гаваї й Аляску, Як Теж Західне Побережжя - На Филипинах Велика Японська Офензива

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СКРІПЛЯЮТЬ ОБОРОНУ ЗАХІДНОГО ПОБЕРЕЖЖЯ

ВАШИНГТОН. — З військових кол подають, що Злучені Держави перекинули тепер 600,000 вояків на захід на зміцнення західного побережжя як теж для посилення позицій на Далекому Сході. Особливо скріплено Гаваї та Аляску. В наслідок тої акції західні позиції Злучених Держав є значно сильніщими ніж вони були перед 7. грудня 1941. р. Щодо Далекого Сходу, то сказано, що поміч іде туди в зростаючій скількости та у всіх родах зброї. Рівночасно Архібальд МекЛіш, голова ОФФ, заявив, що в скорому часі Америка перевищить Держави Осі під оглядом продукції літаків та матиме перевагу у повітрі на всіх континентах світа.

АРҐЕНТИНА ДАЛІ ПРОТИВИТЬСЯ ЗІРВАННЮ З ДЕРЖАВАМИ ОСІ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Формальне та остаточне підписання акту про зірвання дипльоматичних, фінансових і торговельних зносин між Державами Осі та американськими республиками відложено, бо Арґентина несподівано запротестувала проти тексту самої резолюції. Це сталося потім, як арґентинський міністер Руїз-Ґвіназу мав довгу телефонну розмову з президентом Кастільо в Буенос Айрес. Знова Бразилія та Перу є готові негайно впровадити згадану резолюцію в життя, а Чіле уповажнило свого делеґата підписати умову в такій формі, як вона є зредаґована.

КАСТІЛЬО ЗАПЕРЕЧУЄ РОЗРИВ З ТОТАЛІТАРНИМИ ДЕРЖАВАМИ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Заступник президента республики Рамон Кастільо заявив, що Арґентина не є готова на дипльоматичне зірвання з Державами Осі як теж на те, щоб стати воюючою державою. Відбувши довшу конференцію з американським амбасадором Норманом Армуром, Кастільо твердив, що Арґентина є в цілковитій згоді з прочими американськими республиками, одначе не може приняти їх тези, що „напад на одну американську державу спричинює автоматично стан війни у всіх прочих американських державах". Така заява Кастільо досить незрозуміла, бо принята формула про зірвання з державами Осі була й так в користь Арґентини, бо фактичне зірвання полишалося самим республикам, де, як наприклад в Арґентині, вимагалося згоди парляменту як теж і виконної влади, себто самого президента. Тимчасом частина арґентинської преси, а особливо про-німецька ґазета „Памперо" широко розписується про критику Арґентини сенатором Коноллі, головою Сенатської Комісії Заграничних справ, який назвав політику Арґентини дволичною.

КАНАДА ПЕРЕД ПЛЄБІСЦИТОМ ПРО ЗАМОРСЬКУ СЛУЖБУ

ОТТАВА (Канада). — Ґенеральний Ґубернатор Канади, Ерл Атлон, отвираючи нову сесію канадійського парляменту, заявив, що в Канаді буде перепроваджений плєбісцит в справі того, чи канадійці хочуть виконувати військову службу поза морем. Він рівнож згадав, що уряд приготовляє плян в справі частинної мобілізації жінок і мужчин для важних індустріяльних робіт. В деяких опозиційних колах такі заміри уряду викликують гостру критику.

КАНАДІЙСЬКИЙ ЕКВІПУНОК В РУКАХ АМЕРИКАНЦІВ, А НЕ ЯПОНЦІВ

ВАШИНГТОН. — Канадійське посольство заявило, що механізований еквіпунок, який вислано з Канади для канадійських вояків в Гонг Конґ, а який задержався в Манілі, не попав в руки японських наїздників, а був зужитий військами [illegible] МекАртура, згідно з порозумінням американського та канадійського урядів. Речник посольства сказав, що дебата в канадійському парляменті про ці справи зробила враження, начеб ці авта та троки попали були при захопленні Манілі в руки японців, що не відповідає правді.

БРАЗИЛІЯ ПРИБИРАЄ ГОСТРІ ПРОТИ-НІМЕЦЬКІ МІРИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Рразилія). — Не чекаючи на вислід пан-американської конференції, бразилійський уряд почав гострі заходи супроти німецьких та італійських орґанізацій і клюбів, які піддано під поліційний догляд. В деяких провінціях Бразилії, як в Ріо Ґранде до Суль, німці були розвинули дуже живу діяльність та по відомостям бразилійської поліції мали стояти під приказами радника німецької амбасади фон Касселя. В наслідок того замкнено не тільки 2,000 німецьких шкіл, а заборонено видавання газет на всіх чужих мовах.

ЯПОНЦІ ПОЧАЛИ ЗАГАЛЬНИЙ НАСТУП НА АМЕРИКАНСЬКІ ЛІНІЇ

ВАШИНГТОН.—Департамент війни повідомляє, що японці кинули цілу 14. армію проти американських позицій ґен. МекАртура на острові Лузон. Ця армія, маючи 200,000 до 300,000 людей, вдарила на цілій фронтовій лінії. В останніх кількох днях японці одержали значні підмоги в вояках, які були висаджені в ріжних місцях на остров. Американський комунікат згадує, що командантом 14. японської армії є ґенерал Масагару Гомма, який провадив японські війська в Тієнсін в 1939. р. та був шефом японської розвідки. Він був рівнож військовим аташе в Лондоні в 1930. р., а рік пізніше делеґатом на розброєневу конференцію в Женеві.

СПОДІЮТЬСЯ ЗАМИРЕННЯ В РОБІТНИЧИХ РЯДАХ

ВАШИНГТОН. — В юнійних колах є тої думки, що інтервенція президента Рузвелта в робітничі спори осягнула додатний вислід та що можна сподіватися замирення між юніями бодай на час триваючої війни. Одначе представники обох юній, цебто АФП та КПО відкинули пропозиції Джана Луіса, якому дехто закидує, що він намагається відтягнути юнії від політики Нового Розділу. Над формулою замирення працюють президент Рузвелт, голова АФП Вилйєм Ґрін та голова КПО Филип Морей.

ЯПОНЦІ ВИПУСТИЛИ КОРЕСПОНДЕНТА ФОН ВІҐАНА

ТОКІО. — Японські звідомлення подають, що окупаційні японські власти в Манілі звільнили з арешту відомого американського кореспондента Карла фон Віґана, який від кількох літ був представником [illegible] газет в Европі та на Далекому Сході. В 1940 р. він мав інтервю з Гітлером, який мав йому сказати, що Америка безпідставно добачується загрози з боку Німеччини. При окупації Манілі він був арештований японцями.

НІМЦІ ЗПІД МОЖАЙСЬКА ПОСПІШНО ВТІКАЮТЬ

БЕРН. — Втікаючи зпід Можайська німці задержались щойно на 18 миль на захід від того міста і там поставили советським військам перший спротив. Але советькі війька і там розгромили цілковито німців і пігнали їх далі взад. Внаслідок тих операцій німецькі позиції в околицях Вязми, які німці дуже укріпили та стараються всіма силами задержати, є загрожені. Німецькі позиції біля Можайська, які німці тепер втратили, виразно показують, що німці сильно ті позиції укріпили і хотіли в них провести зиму. Вони там наскладали велику силу ріжних воєнних матеріялів, з чого багато попало в советські руки.

ЯПОНЦІ НА МАЛЯЙСЬКІМ ФРОНТІ ЗДЕРЖАНІ

СІНҐАПУР. — Сильні британські протинаступи здержали цілковито на маляйськім фронті японців. В околицях Букіт Пайонґ британці звели з японцями криваву боротьбу, в якій згинуло багато японців. Ціла та дика околиця спалена до тла і засіяна обсмаленими трупами японських вояків. Дотепер це була найбільша битва на Маляйськім фронті. Британці дістають далі нові підкріплення в вояках і літаках.

НІМЦІ ВИКОНУЮТЬ НАПАД НА ЛІБІЙСЬКІМ ФРОНТІ

КАЇРО. — Розбиті війська ґенерала Ромеля на Лібійськім фронті пробували повести напад на британські позиції. Дві сильні групи німецьких повзів напали біля Ель Аґелі на британські позиції і відкинули їх дещо взад. Мілітарні знавці кажуть, що це був свойого роду розпучливий крок німців, щоб відволікти якнайдалі головну битву між британцями і ними, та щоб за той час можливо дістати підкріплення з Европи. Коли ті підкріплення прийдуть — що є мало правдоподібним — тоді позиція військ Держав Осі в Африці поправиться. Коли ні, то вони будуть цілковито розгромлені. Погана погода дотепер здержувала британців від ґенерального наступу.

ДОБУВАЮТЬ ТІЛА ЖЕРТВ КАТАСТРОФИ.—Індіяни, майнери й вояки працюють разом, щоб спустити вниз тіла фільмової зірки Карол Ломбард, її матери, та 20 інших пасажирів, котрих тіла були просто звуглені в пожарі, що повстав на літаку після того, як він ударився об скалу. На світлині, рятунковий відділ спускає тіла побитих, завинені в ковдри, шнурам з верху гори в долину. Руїни літака можна бачити направо вгорі.

ВЕЛИКЕ ЗНИЩЕННЯ БІЛЯ МОСКВИ

МОСКВА. — Советські ґазети пишуть, що німці в жахливий спосіб винищують за собою ті околиці, які полишають. Багато міст і сіл цілковито зрівнані з землею і під глибоком снігом не видно навіть місця де вони стояли. Цілковитого знищення зазнали два російські міста, що належали до найкращих, Богородиск і Епіфан, недалеко Тули. В одній провінції Тули німці знищили 366 сіл і присілків, біля 20,000 будинків на колективних фармах, 300 шкільних будинків, 55 залізничих стацій та 20 льокомотивних фабрик. Подібного знищення зазнали всі інші околиці, через які пересувався фронт.

ЧОРЧИЛ СЕРДИТИЙ НА КРИТИКІВ

ЛОНДОН. — В англійськім парляменті вже пару днів критики не дають Чорчилеви спокою. Вони гостро критикують уряд за те, що діється на Далекім Сході. Премієр Чорчил в засаді не має нічого проти критики, але домагається, щоб по критиці парлямент поставив справу рубом і голосував над вотум довіря, або недовіря до його уряду. А цього критики не хочуть, бо вони знають, що Чорчил вотум довіря таки дістане. Вони хочуть лиш критикувати, не доводячи справи до якогось закінчення, що Чорчил з гнівом відкидає. Критики Чорчила підготовили цілу ту кампанію [illegible] критики рекрутуються з кожної партії, та найбільше з консервативної, до якої формально належить Чорчил.

ҐЕБЕЛЬС НАПРУЖУЄ СИЛИ

СТОКГОЛЬМ. — Німецький міністер пропаганди, д-р Ґебельс, тепер напружує всі свої сили, щоб успокоїти вдома німців відносно їх тривоги про те, що діється на фронті, а з другого боку успокоїти німецьких вояків на фронті, які затривожені тим, що діється вдома. Між німецькими збройними силами та запіллям слідне непорозуміння та недовірря, яке в останніх місяцях, внаслідок того, що німецький штаб не додержав обіцянки бути на Різдво в Москві, все зростає. Ґебельс ті настрої латає як може і потроха старається представити німецькому народови та німецькій армії, що та війна не така легка, як це всі собі на початку уявляли. У своїй статті поміщеній недавно в урядовім маґазині „Райх" Ґебельс говорить, що нинішна зима ставить перед німцями далеко більші труднощі, ніж попередня зима. Проте німецька нація, зокрема німецька армія, під проводом свого „фірера" довершить таких речей, які можуть нині назверх виглядати неможливими, кінчить він бомбастично ту статтю.

БРИТІЙЦІ ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ІНВАЗІЇ ЕВРОПИ

ЛОНДОН. — Британський міністер летунства, сер Арчіболд Сінклер, заявив в парляменті, що Анґлія тепер переводить плян, на основі якого творить цілком окремі військові відділи, які будуть стерегти анґлійських летунських майданів перед можливим нападом ворожих парашутистів. А війська, які дотепр стерегли тих майданів, концентруються в певних стратеґічних місцях і вони будуть готові для інвазії на европейський континент. Сер Арчіболд заявив, що не треба забувати і про те, що Німеччина далі удержує знатну силу на заході і має досить літаків, готових до нападу на Анґлію. Інші посливисловлювали думку, що можливість німецького нападу на Анґлію далі існує і не треба виключати, що на весну Гітлер цього нападу таки попробує. Тому Анґіія мусить далі бути на поготівлі. Тих міністрів, що занедбують справи в провадженні війни треба карати смертю, говорили деякі посли.

ЗАЯВА ПОЛЬСЬКОЇ ЄДНОСТИ

ЛОНДОН. — Новостворений польський міністеріяльний кабінет задемонстрував свою єдність тим, що приняв у себе міністрів з чотирьох найголовніших польских політичних угруповань — селянського, соціялістичного, християнсько-демократичного і націоналістичного. До нового кабінету вступили два націоналістичні міністри, Сейда і Комарніцкі; перший недавно був виступив з польського кабінету для протесту проти польсько-советської угоди, а тепер знов приступив; другий був в советськім концентраційнім таборі і щойно тепер його випустили. Новий кабінет обіцяв всім польським горожанам рівність, зокрема рівні права і „соціяльну справедливість" національним меншинам.

НАЦІ СТРАШУТЬ „ЖОВТОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ"

СТОКГОЛЬМ. — Деякі шведські ґазети, що симпатизують з німцями, помістили статті, в яких піддають думку, що добре булоб тепер замиритись з Німеччиною; бо отсе в Азії виростає „жовта небезпека", себто Японія, яка загрожує білій расі. Німеччина, говорять ті ґазети, вже погодиласяб на ті границі, які вона мала в 1937-38 роках. Дехто є такого переконання, що ті статті інспіровані кимсь з Берліна.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед новою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Добра Справа, Кепський Час

Коли Джан Луис, перший президент Конґресу Промислових Орґанізацій й предсідник майнерської юнії, запропонував був у минулий понеділок Американській Федерації Праці відкриття наново переговорів у справі обєднання розбитого нині юнійного руху в Америці, пропозиція стрінулася з одобренням, яке виглядало однодушним і загальним. Коли пропозицію приняв Вилйем Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, люди думали, що справа обєднання розбитого юнійного руху стоїть на добрій дорозі. Не минуло одначе з того часу й пів тижня, і американське громадянство дізналося про факти, які певно заставлять його змодифікувати свою опінію про справу.

Як лише Джан Луис виступив зо своїм пляном, його приятель і наступник на становищі президента Конґресу Промислових Орґанізацій, Филип Морей, дав до зрозуміння, що плян має в собі певні компліклації, через які непорадно було би кидатися до нього насліпо. Спершу люди думали, що Морей не погоджується з пляном Джана Луиса тому, бо цей виступив з пляном самовільно, бо поза плечі уряду Конґресу Промислових Орґанізацій. Одначе Филип Морей незадовго подав президентові Рузвелтові багато дуже поважних арґументів проти пляну Джана Луиса. Морей вказав саме президентові, що якби тепер почати переговори за обєднання Американської Федерації Праці з Конґресом Промислових Орґанізацій, то такі переговори дали би притоку до преріжних політичних інтриґ, в яких і ріжні юнії і юнійні урядники старалися би захопити найдогідніші становища. Ці інтриґи заняли би всю енерґію робітничих юній і забрали би багацько часу робітництву.

Якби це були звичайні часи, то й робітники й робітничі юнії й промисли мусіли би зрештою понести ці жертви як звичайні наслідки ситуації, як покуту за своє минуле. Одначе тепер пора небувала. Тепер є війна. Витрачувати час і зусилля тепер значить відтягати й час і зусилля від незвичайно потрібної продуктивної праці. Колиб тепер завелася акція за обєднання Федерації Праці й Конґресу Промислових Орґанізацій, то ця акція відвертала би увагу робітників і робітничих юній від таких преважних справ, як скорої фабрикації гармат, кораблів, літаків.

Коли ці арґументи предложені були президентові Рузвелтові, він казав розслідити справу, а потім дав до зрозуміння, що він погоджується зо становищем Филипа Морея. Щобільше, він дав навіть до зрозуміння, що розсліди відповідних федеральних урядовців доказали, що цілий рух за обєднування Федерації Праці й Конґресу Промислових Орґанізацій в теперішню хвилю був свідомо подиктований політикою ізоляційною. Значить, що всі наслідки з таких переговорів, на які вказав Филип Морей, мали виразно на оці ті, що починали рух за обєднання робітничих юній у теперішню пору.

„Карпато-русский" Леґіон

Російські ґазети недавно принесли вістку, що на Карпатській Україні створився „карпато-русский леґіон", який по боці Німеччини й Мадярщини бореться з Советами. Цей леґіон начисляє 35,000 вояків, командують ним російські старшини, а також його прапором є бувший російський прапор р часів царату. Як признаються російські ґазети, той леґіон створений з тих елементів на Карпатській Україні, які крайно вороже ставляться до українства та які те українство разом з мадярами поборювали. „Ідеалом", за який пішли ті добровольці боротись є „русскость", яку вони цією боротьбою думають поширити на Закарпаття й там його затвердити. Мадяри дозволили „русским" елементам на Карпатській Україні видавати російською мовою ріжні ґазети. Зате українцям не дозволили видавати ні одної ґазети. Щобільше, як стверджують самі московські ґазети, мадяри український свідомий елемент винищували до тла й уважають його цілковито ворожим чинником.

В людини, що симпатизує з національними стремліннями українського народу, та новинка, разом з циничними заввагами російської преси, викликує пригноблення. Не лише тому, що спантеличені російством елеметни на Карпатській Україні, разом з мадярами, винищують свого рідного брата; не лиш тому, що разом з мадярами вони помагають закріпляти в Европі ославлений „новий лад" Гітлера; але також тому, що по нашім воюючім боці, в таборі по англійськи говорячих країв, певні типи стараються далі представляти самостійницькі стремління українців виключно як „видумку німців", а багато людей доброї волі є побаламучені їхніми „арґументами".

Безперечно, в цьому винна теж тактика і деяких українців, які справді вірили, що Гітлер поможе відбудувати самостійну державу, або так незручно поступали, що викликували своїм поступованням у інших підозріння, що вони так думають. Знову в часи самостійної Карпатської України, частина української еліти Карпатської України так поводилась, що могла робити на чужосторонього глядача враження, начеб її робота була диктована з Берліну. Але й це треба мати на увазі, що та еліта в той час не мала до вибору багато інших політичних шляхів, бож сама Анґлія та Франція пертрактували з Гітлером, думаючи шляхом Мінхену, чи подібним, загодити Гітлера і припинити пролив крови в Европі.

Можна припускати, що частина цеї еліти була щиро переконана, що в Гітлері український нарід знайде справжнього приятеля. І це була її кардинальна помилка. Бо в Гітлері, від хвилини опублікування гітлерівського „евангелія" „Майн Кампф" українці не повинні були ніяк добачувати приятеля. З цеї книжки найвиразніше виходило, що український нарід має в Гітлері ще одного жахливого ворога, якого, в найкращім випадку, треба старатись повернути проти іншого українського ворога й заставити їх обох витратити на взаїмне винищування свої сили, але в ніякому разі не треба було самому його уважати за приятеля.

Український елемент на Карпатській Україні, захоплений новою можливістю створення бодай на цім клаптику землі своєї самостійної держави, почав творити свої збройні сили. Ворожа українській справі пропаґанда по цілім світі пустила в рух чутки, що ця слабонька українська збройна сила, це союзник німців, це малий відлам таки німецької збройної сили. Вона підкресляла, що карпатські січовики здоровились по „фашистівськи", вивішували по своїх касарнях „свастики", вихваляли Гітлера, вірили в Гітлера і його поміч.

Факти, подавані ворожою українцям пропаґандою були такі вдаряючі, що не дивниця, що чужий світ тим фактам повірив. Не повірив тим фактам лише сам Гітлер і, не звертаючи уваги на всі ті зверхні вирази симпатії до нього, віддав Карпатську Україну мадярам, даючи їм водночас вільну руку вимордувати тих своїх „союзників" і „націстичних аґентів" до тла. А нині, на тім побоєвищі, де змагались оці „націстичні аґенти" з мадярами й їхніми зрусифікованими прихвостнями, повстає третя мілітарна величина, „карпато - русский леґіон", зо старим російським прапором, якого вже не нищать ні мадяри, ні німці, а навпаки, посилають на фронт як союзників боротись по їх боці.

Невже Гітлер зробив таку дурницю, що не зорієнтувався, що українські січовики є його „союзники" й через помилку дозволив мадярам їх витеребити? Ні, Гітлер не зробив помилки. Він дуже добре знав, що робить. Краще ніж самі січовики, які в наївний спосіб може й очікували від нього помочі. Але він також добре знав, що всяка українська політична еманципація не вміщається в його пляни.

Могили українських січовиків на Карпатській Україні, через які тепер переступають „карпато - русскі" леґіонери, повинні бути яскравою наукою для всіх українців, які ще може десь нишком далі себе обдурюють, що від Гітлера можна сподіватись помочи. Гітлер не хоче незалежности 45,000,000 українського народу! Не хоче його сили, бо ця сила знищилаб його грабіжницькі пляни у відношенні до українських багатих територій. З другого боку це повинно бути яскравою наукою для тих, які ще далі стараються представити українські визвольні змагання як „німецьку інтриґу", і як „націстичних аґентів" не лиш тих, що колинебудь тягнули до Німеччини, але й ті провідні сили, що всіма силами тягнули від неї. Український нарід, по нашому переконанню, це найприродніщий союзник анґльо-саксонського табору. Природна спільність їх інтересів така сильна, що вона перекреслює навіть наївні потягнення так званих українських „ґерманофілів" й на перекір їх волі, на превелике зчудування для них самих, раз - ураз ставить їх у противний для німців табор.

НІДЕРЛЯНДСЬКА СХІДНЯ ІНДІЯ

Підступний та зрадливий японський напад з 7. грудня 1941 р. був звернений не тільки проти американських і британських далеко-східніх посілостей, але також проти островів **Нідерляндської Східньої Індії,** що лежать між Австралією та Азією. По Британській Індії, є це найбагатша европейська кольонія на Далекому Сході. Обіймає вона строви т. зв. **Маляйського Архіпеляґу: Великі Сундайські Острови, Яву, Суматру, Целебес, Борнео** (без північної частини) та **Малі Сундайські Острови-Молюкки, Банка, Білітон, Ріо** та кілька менших, що разом мають 1,483,890 кв. клм. поверхні та 51,400,000 мешканців. З того тільки 170,000 припадає на европейців, а 800,000 на китайців, а решта — це маляйці.

Багатства островів.

Острови Нідерляндської Східньої Індії є майже всі гористі та вульканічні, а багате підсоння на опади (тропічне підсоння) спричинює дуже буйну рістню. Тому то Нідерляндська Індія вважається одною з найбагатших земель на світі. Особливо велика є ростинна продукція, а саме: **цукрова троща,** (лише сама Ява дає 16% світової продукції цукру), **кава, чай, риж, тютюн та кавчук** (33% світової продукції). З мінеральних багатств добувають **срібло, золото, цину** (27% світової продукції). Краї ці є теж багаті в **нафту.**

Борнео, це найбільший остров з Сундайського архіпеляґу й цілої Азії, а третій щодо величини на світі, маючи 735,000 кв. клм. Складається з низьких болотнистих рівнин і з високих кристалічних гір. Підсоння рівниково-монсунове; переважну частину займають праліси. Населення: дикі даяки, магометанські маляйці, трохи китайців. Велика частина Борнео належить до Голяндії (535,000 кв. клм. та 1,700,000 мешканців); менша (північна частина, держави Брунеї та Саравак) належать до Великої Британії (200,000 кв. клм. та 2,890,000 мешканців). Населення займається рільництвом, над берегами існують та процвітають европейські плянтації. Борнео має великі поклади золота, діямантів і вугілля, покищо мало ще експльоатовані.

На південь від Борнео лежить другий великий остров, **Ява (Джава),** що разом з **Мадурою** має 131,441 кв. клм. та 37,434,000 мешканців, з того 36,750,000 яванців, 450,000 китайців, 170,000 европейців, а решта індійці, араби і інші. Ява, це гарно загосподарований остров, з високо-розвиненою торговлею. Вивозить: цукор, каву, тютюн, риж, кавчук, копу,, цину й т. д. Головним містом є **Батавія,** яка є теж столицею Нідерляндської Східньої Індії. Яву заняли в 1522 р. портуґальці, а в 1596 р. відбили голяндці, які держать її й досі. Яванці — це маляйське племя: [illegible], середнього росту, стрункі; жінки славні своєю красою. Назагал вони дуже талановиті та є здатні до культури.

Остров **Суматра** лежить напроти Маляйського Півострова, від якого відділена є Сундайським Проливом. Своїм полудневим кінцем досягає аж до Яви, до міста Батавії. Суматра, що подібно як Борнео, Ява, Целебес, належить до т. зв. **Великих Сундайських Островів,** має 422,530 кв. клм. та 5, 760,000 мешканців, на які складаються перважно маляйці, магометани й погани (батаки). Є також багато китайців. З підземних багатств Суматра має майже всі ці, що й інші острови Нідерляндської Східньої Індії.

Целебес має разом з меншими островами 170.000 кв. клм. та 3,315,000 мешканців, переважно маляйців. Гористий і вульканічний стров має такі продукти: каву, тютюн, риж, кокосові горіхи. Головним містом є **Макассар.** Целебес здобули портуґальці в 1512 р., а голяндці відбили від них в 1607 р.

До т. зв. **Малих Сундайських Островів** належать такі острови: **Мадура, Балі, Льомбок, Сумбава, Сумба, Фльорес, Молюкки, Банна, Білітон, Ріо та Тімор** (цей останній остров належить до Портуґалії, одначе перед кількома тижнями занятий анґлійськими військами).

Нова Ґвінея, остров на північ від Австалії, відділений від неї протокою Торреса, найбільший по Ґренляндії остров на світі, має з сусідніми островами 806,000 кв. клм. Вогке, тропічне підсоння спричинює буйну рістню (манґрові праліси, болота). Плекається там особлива звірня (райські птахи, деревний канґур), багато всякої риби. Мешканці: на побережжах мелянезійці, а в середині острова папуа. Політично західня частина належить від 1828 р. до Голяндії. Має 416,260 кв. клм. та 200,000 населення. Східня частина або Папуа належить до Австралії, а разом з нею як домінія до Британської Імперії.

Нідерляндська Східня Індія це одна з найбагатших кольоній на Далекому Сході. Не диво, що Злучені Держави та Велика Британія рішилися до останнього обороняти їх перед японським захватом.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ЖАДАЄ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ

НЮ ЙОРК. — Австралійський представник Ричард Ґ. Касей, говорячи на радіо, закликав Америку, щоб вона всіми способами допомагала Австралії, яка є тепер в обличчі японської інвазії. Він твердив, що японська перемога на Пацифіку буде мати великі відгуки по цілому світі. Всякі надії на те, що утрачені території можна буде здобути наново, можуть бути злудними, твердив Касей, бо ці території буде тяжче здобути ніж тепер оборонити.

ЕСПАНІЯ ЗІРВАЛА З ПОЛЬЩЕЮ

МАДРИД. — Еспанський уряд зірвав з Польщею дипльоматичні звязки. Внаслідок того всі польські консулярні і політичні уряди в Еспанії будуть звинені.

Першу на електриці зварену їду зладжено в Англії, в 1895 році.

НА СЕЛІ

Повість

(38) М. ШКОЛИЧЕНКА

— От бачите! — А що ви скажете в свою оборону? — звернулась панночка до о. Миколая.

— А що мені казати? Я тільки знаю, що індіферентним не був ніколи, а що гріхи за мною були, — так це обставини...

— Знову обставини! — іронічно підкреслила Уляна Іванівна.

— Ну, киньмо цю бесіду! — вигукнув о. Миколай, — зїхалиж, слава Богу, на добру стежку і гаразд! Здається, ви не думаєте вже, що ми з Максимом Петровичем схибимо?

— Не думаю, алеж і не певна цілком.

— Треба нам, значить, Максим Петрович, заслужити довіря у нашого міністра, — сміючись проговорив о. Миколай і підійшовши до Уляни Іванівни, додав ласкавим та привітливим голосом: — А ви, любий наш погоничу, вечеряйте, пийте та їжте, та частіше ворушіть нас лінивих, сонних українців, і ми тоді зробимо що небудь.

Уляна Іванівна не відповідала нічого, але незабаром промовила:

— Панове, мушу сказати вам, що я сьогодня не ваш товариш. Натомилась, намучилась і спати, спати аж он як хочу!

З цими словами панночка підвелася з свого місця, попрощалась з усіма і пішла до дому.

Сьогоднішний вечір на цьому й скінчився. Песимістичний настрій Уляни Іванівни перейшов на всіх і ніхто не хотів уже нічого робити, ні грати, ні читати, ні розказувати; так що Мисак посидів з пів години і теж рушив до дому.

Ідучи до дому Максим Петрович перебирав у своїй голові все те, що сказала Уляна Іванівна і так вірив усьому сказаному, що все його життя здалося йому не тільки невиглядним, мізерним, зайвим, а навіть шкідливим з деякого погляду. І чим більше пригадував він усе те, що пережив на свойому віку, про що думав, які виробляв собі мети в життю, — все запевняло його, що пятидесятилітнє життя його не вартне було одного року життя Уляни Іванівни, цієї молодої, недосвідченої ще людини, але утвореної, здавалося йому, тільки на користь темного, убогого народа. Додумавшись до такого виводу та пригадавши собі, як шкодувала та жалкувала Уляна Іванівна, що вона не лікар, він порішив собі запомогти їй в цьому ділі, тоб то пропонувати їй тисяч дві грошей з того запасу свого, що лежав у банку на чорний день.

„Я тепер забезпечений — міркував він, — без тих двох тисяч карбованців проживу до кінця свого віку сміливо, а Уляна Іванівна скористується ними і згодом дасть такий відсоток, що і його, Мисакова, бездіяльність зменшиться на добру третину, а може навіть і на цілу половину".

Додумавшись до такої мети, Мисак почував, що від приємности в жилах його затепліла кров, йому було любо, солодко віддати свої гроші на запомогу такій людині, якою була Уляна Іванівна. Але як це зробити? Виняти гроші з банку і віддати їй було не можна. Мисак знав і цілком був певний, що грощей вона не візьме, що при всій своїй діяльности, енерґії і поглядах на народнє діло, вона ні за що не покористується його грішми. Вона охоче візьме від нього і в сто разів більше, ніж 2,000 карб., але візьме не на себе, а на яку небудь народню потребу, як от бідкається вона про поширення школи, потребу шпиталю, аптики, купівлю господарських машин, доброго насіння на посів збіжа та трави, — багато заніпали та обговорювали таких потреб, на які взялаб вона сотки тисячів не замисливши, а на свою фахову освіту не візьме. Дідич, у якого учить вона дітей музики, пропонував їй усі засоби на те, щоб їхала вона до музичної консерваторії, алеж вона не згодилась ні на які умови.

Розміркувавши з усіх боків бажання своє запомогти Уляні Іванівні здобути право лікаря, Мисак спинився на тому, що поїде до Харкова, передасть гроші свойому другови, що раніше його кинув інтенданство і перейшов у Харків на іншу службу, порадитися з ним, і коли той згодиться на його пропозицію, то проситиме вислати гроші Уляні Іванівні не пишучи від кого, як і що, а тільки виставивши мету, що гроші призначаються на те, щоб Уляна Іванівна здобула собі лікарський диплом і присвятила діяльність свою селам, а не великим містам. Такий плян видався Мисакови за найліпший і він не відкладаючи і довго не думаючи, поклав завтраж розпочати своє задумане діло.

Як обміркував Мисак, так і зробив. Другого дня ранком поїхав він у повітове місто, виняв з банку 2,000 карб., сів на залізницю і поїхав до свого друга у Харків.

Аж тільки через тиждень радий та веселий повернувся він до свого Затишка. Приятель цілком затвердив вироблений Максимом плян висилки грошей, додав тільки, що висилати їх не слід аж до того часу, поки Мисак не переконається в безповоротному бажанню Уляни Іванівни стати лікарем і не подасть про це звістки.

IX.

Чоловік каже — туди, а доля каже — пожди, так говорить наша приказка, так трапилося і з Мисаком. Думав він випровадити Уляну Іванівну за границю до університету, а тепер уже і припускати не хотів цієї самої думки, — за короткий час трапились значні відміни.

В початку грудня була йменинниця дочка о. Миколая Прися. З приводу такого родинного свята приятелі наші посходились у вечорі до попа і всі були в такому гарному та веселому настрою, що здавалося ні разу ще не було такого веселого вечора. Усі одностайно і співали, і грали, і навіть танцювали і так непомітно для себе прогуляли до самої вечері. Колиж посідали за столом і почали здоровити малу йменницю, мимоволі зачепили питання про долю Присі, про те, як вона буде вчитись, у яку школу краще віддати, коли вивчиться, та яке вибере або вибрати та порояти їй фахове діло; а далі про те, чи буде вона жити на селі, чи у великому місті, чи залишиться дійсною українкою, чи потоне в тій течії, в яку потонула майже вся наша інтеліґенція; чи вийде замуж, а коли вийде, то за кого і яка буде у неї людина. Дійшовши до шлюбного життя, перескочили на тему про жінок та чоловіків взагалі, про обовязки шлюбної пари, про залежність одного від другого, родинні згоди та незгоди, і нарешті о. Миколай проговорив, стрепенувшись:

(Дальше буде).

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Президент встановив Раду Воєнної Продукції, головою якої призначив Дональда М. Нелсона, бувшого предсідника фірми замовлень по пошті та недавнього директора СПАБ („Суплай Прайоритис енд Аллокейшен Борд"). Президент дав розпорядження Нелсонові „провадити загальне керування воєнними доставками та продукційною програмою", доглядати за ОПМ та видавати розпорядження де потрібно іншим урядовим агенціям, що до продукції та постачання. Президент казав, рішення Нелсона будуть остаточні. Заступник президента, Велес та інші члени СПАБ, тепер розвязаного, призначені членами Ради Воєнної Продукції.

В листах до директорів ОПМ — Кнудсена, Гилмана та інших керівників продукції, Нелсон сказав: „Ми маємо поширити всю попередню діяльність... маємо продукувати 24 годин на добу, 168 годин тижнево". Директор ОПМ Гилман, промовляючи у Вашингтоні, казав, що кількість робітників у воєнних індустріях мусить бути подвоєна або потроєна, має бути вишколено більше жінок, аби заняли місце тих, що відходять до воєнної служби. Він закликає працедавців не робити перешкод при принятті на працю чужинців у воєнній індустрії, за виключенням фабрик, де виробляють секретну зброю.

Директор відділу розпреділювання контрактів при ОПМ, Одлум, сказав, що виготовлено плян відкладування одного відсотку всіх матеріялів, що є до розпорядимости, аби помогти малим фабрикантам втримати їх варстати в русі, заки вони будуть пристосовані до воєнних потреб. Він казав, що всі краєві робітничі підприємства — всі ці „заховані в тисячах міст, містечок та сіл" — мають брати участь в загальних воєнних зусиллях. Він зажадав від всіх мейорів, щоб зареєстрували кожного фабриканта в їх містах в найближчій канцелярії відділу розпреділювання контрактів при ОПМ, та щоб „виконували воєнні контракти до кожної унції спромоги й енергії, які мають".

Воєнний фронт.

Департамент фльоти доносить про затоплення пятьох ворожих кораблів на водах Далекого Сходу — трьох транспортових й двох великих товарових. Загально 25 японських кораблів напевно затоплено фльотою та маринарськими корпусами на Пацифіку. Фльота також доносить, що два торговельні кораблі союзників були заатаковані підводними човнами „осі" біля Лонг Айленд. Протягом тижня генерал МекАртур доносив про тяжкі бої на суходолі та в повітрі на Филипинах, але казав, що американсько-филипинське військо ставить рішучий опір та що втрати Злучених Держав були малі.

Армія.

Секретар війни, Стимсон, оголосив, що армія буде збільшена від теперішньої в 1,700,000 осіб до 3,600,000 цього року. Боєві повітро-плавні частини та панцирні частини будуть подвоєні; буде додано 32 моторові дивізії та щонайменше 50 ще частин воєнної поліції буде створено для охорони фабрик. Замісць ранійше плянованих 10,000, більше як 90,000 вояків буде вибрано та післано до старшинських шкіл. Всі центри та пости вишколу будуть побільшені та буде поставлено пять тимчасових шатрових таборів. Аби притягнути ще 2,000,000 мужчин, армія понизить обмеження віку летунським кадетам від 20 до 18 літ, приматиме жонатих та змінить вимоги освітні, виключивши жадання каледжської освіти.

Директор асентерунку, Герші, казав, що можна збільшити армію без покликання тих, які утримують інших. Він казав, що тепер є ще не покликаних 1,000,000 осіб кляси І-А та ще 900,000 можна дістати, перекласифікувавши інших та з тих, які зареєструються 16. лютого. Він казав, що будуть переглянуті відпустки, але їх будуть далі уділювати, де можливо, аби уникнути перерви родинного життя. Він казав, що жонаті з одною дитиною або більше правдоподібно не будуть покликані, доки не буде збудована армія від 7,000,000 до 8,000,000 осіб. Він думає, що 10,000,000 це є те число мужчин, яких можуть мобілізувати Злучені Держави.

Робітничі спори.

Президент розвязав Краєву Раду Посередництва (НДМБ) та встановив Краєву Раду Праці. Головою її призначив В. Г. Дейвиса — голову НДМБ. Чотири представники будуть заступати публику, чотири робітництво, чотири промисловців. Нова Рада має ширші права ніж стара, та може рішати суперечки посередництвом, чи арбітражем, але не може не узглядновати існуючого робітничого законодавства.

Морська Рада Воєнного Поготівля встановила премії (бонуси) для моряків торговельних кораблів.

Автомобілі.

ОПА оголосило, що розподілювання автомобілів за дозволом має початися дня 2. лютого в такий самий спосіб, як розподілювання ґум на автомобілеві колеса. З 202,000 автомобілів індустріяльної квоти на січень, біля 150,000 буде складено у продавців, які обіцяють не продавати їх без дозволу — які правдоподібно не будуть видаватись до січня 1943. року — і тоді тільки по цінам встановленим ОПА.

ОПА видало список цін на направлені ґумові каркаси та передбачає встановлення цін на всі вживані ґуми „в скорому часі". Адміністратор федеральних позичок, Джонс, оголосив пляни збільшення виробництва синтетичної ґуми до 400,000 тон, сполучивши засоби й робітництво ґумової та нафтової продукції, якщо буде можливість дістати першенство на сталь для встановлення фабрик. Адміністратор ОПА Гендерсон сказав, що розподілювання автомобілевих ґум за дозволом правдоподібно не буде зачеплено зростаючими військовими потребами.

Цензура.

Директор цензури, Прайс, після наради з видавцями газет, журналів та періодичних видань, оголосив правила поведінки, яких мають дотримуватися видавництва, подаючи відомости, аби не допустити, щоб інформації військового характеру дійшли до ворога. Заборонено подавати; за виключенням поданих офіційно, докладні відомости про військові, морські або індустріяльні заводи; списки загинувших; ушкодження воєнних складів; переміщення військових частин і кораблів; звітів про погоду, за виключенням певного роду, та переїзди президента або офіційних військових чи дипльоматичних місій.

Сільське господарство.

Секретар хліборобства Вікард сказав, що були переглянуті завдання сільського господарства й зроблено заклик за найбільшим в історії виробом продуктів. Зокрема підкреслюється потреба поширення олійних рослин, таких як земляні оріхи („пінатс") та соя. Щодо зернового хліба, то засіватимуть пять міліонів акрів грунту більше, аби було досить запасів корму для дальшого збільшення виробництва мясних, молочних продуктів та яєць. Також закликається до збільшення виробництва сухої фасолі та оріхів. Вимагається додаткових пять міліонів бушлів рижу. Постановлено збільшити в порівнанні з 1941. роком більше як на 18 міліонів скринь консервованих фруктів та ярин.

Цивільна Оборона.

ОСД повідомляє, що 3,516,600 добровольців записалося на ріжні служби цивільної оборони, включаючи 1,423,755, призначених до вишколу, або до виконання охоронної служби. Також оголошено програму Городів Перемоги, по якій всі родини будьякої громади можуть спільно обробляти громадські городи, вживати продукти для себе та давати надвишку школам, або іншим установам.

Хирург, генерал Парран сказав, на конференції мейорів Злучених Держав у Вашингтоні, що „ворог плянував, і на мою думку буде вживати, бактерії у війні де тільки можливо". Він домагався від мейорів, щоб повзяли можливі міри перестороги.

Збереження.

Бюро Індустріяльного Збереження при ОПМ почало програму мобілізації 1,700,000 крамниць краю в дальшій кампанії за збиранням матеріялів непотрібного паперу, металевих відпадків, старого шмаття, ґуми — потрібних для виробництва зброї для війни. Ті, що підпишуться, виставлять у вікнах відзнаки, які означатимуть їх участь в програмі „Збереження для Перемоги". Купуючу публику проситься зберігати ґуму, троки та папір, носити самим пакунки до дому і не покладатись на службу доставки. Споживачів газу в 9 стейтах, переважно середне - західних, проситься скоротити споживання наскільки можливо.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел, про події тижня, включаючи пятницю 16. січня).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Вечерниці" в Ню Йоку.

В Злучених Державах є дуже багато музеїв. І майже кожний чоловік, живучи в тій країні, знає, як виглядає музей. Напевно й більшість українців бачили згадані інституції. Бачили велику скількість кімнат, а в них багато ріжного роду шаф, у яких є уміщені дорогі памятки. Напевно завважили також, як багато має кожний музей урядників і служби, що майже що кілька кроків стоїть і пильнує дорогоцінностей музею. І колиб ми застановилися над коштами вдержання таких інституцій, то направду вони дуже великі. Однак Америка, розуміючи вартість і значіння музеїв, не звертає уваги на кошта, бо головною ціллю є мати всесторонню картину культурно-національного життя народів, як у минулім так і теперішнім.

Та в американських музеях не бачимо українських памяток. Не бачимо тих речей, що такі дорогі нашому серцю, та що є нашою гордістю. Чи можна дуже тому дивуватися? Ні! Прецінь Україна останніми сотками літ знаходилася під окупантами, котрі грабили зо всіх сторін. А то, що закрали від українців, не називали українським, але своїм рідним. Тому то може й у якому музеї є які памятки з українських земель, однак наші вороги дістають за них признання.

Наш великий патріот, Преосвященний Константин Богачевський, розуміючи вартість і красу українських памяток, хотів знайти для них приміщення, призбирати велику колекцію народних цінностей і тим надбанням запізнати всі інші народності, а в першу чергу українською культурою збільшити й прикрасити культуру прибраної батьківщини Америки.

Доказом невпинної праці нашого Владики в тому напрямі є те, що побудував також Український Музей в Стемфорд, Конн.

Музей є. Та кожний розуміє, що одержання музею коштує дорого. Тому наше громадянство повинно піддержати ту велику ціль. Кожний повинен стати добродієм жертводавцем Українського Музею. При кожній нагоді ми повинні влаштовувати збірки на ту ціль. Хоч раз у рік в кожній парохії, повинна відбутися якась імпреза, а дохід з неї повинен іти на розбудову вже існуючого Українського Музею.

Вартість Українського Музею вповні зрозуміла українсько-католицька молодь із Ню Йорку, Н. Й. й Джерзі Сити, Н. Дж. І тому то на цю ціль устроює в неділю 15. лютого ц. р. в парохіяльній домівці на 7-мій вулиці великі „Вечерниці". Програма багата й дуже інтересна. Початок 7.30.

Старше українське громадянство повинно вповні піддержати молодь у її праці й численно прибути на ці „Вечерниці".

Наші товариства, бизнесмени й поодинокі особи повинні прислати свої грошеві жертви у виді привітів до памятної програмової книжки, яку друкуватиметься на цей вечір. Своє жертви проситься слати на адресу:

St. George's Ukrainian Catholic Church
22 East 7th Street, New York, N.Y.

Проситься зазначувати, що це „комплімент" до програмової книжки на „Вечерниці". Жертви слати тільки до 1-го лютого.

Віримо, що українське громадянство Ню Йорку й околиць відгукнеться на заклик молоді, і піддержить її вповні. Докажіть, що українська молодь вам дорога й що ви все готові щиро піддержати її патріотизм і працю для Америки й України.

Комітет до „Вечерниць".

ГОДСОН, Н. Й.

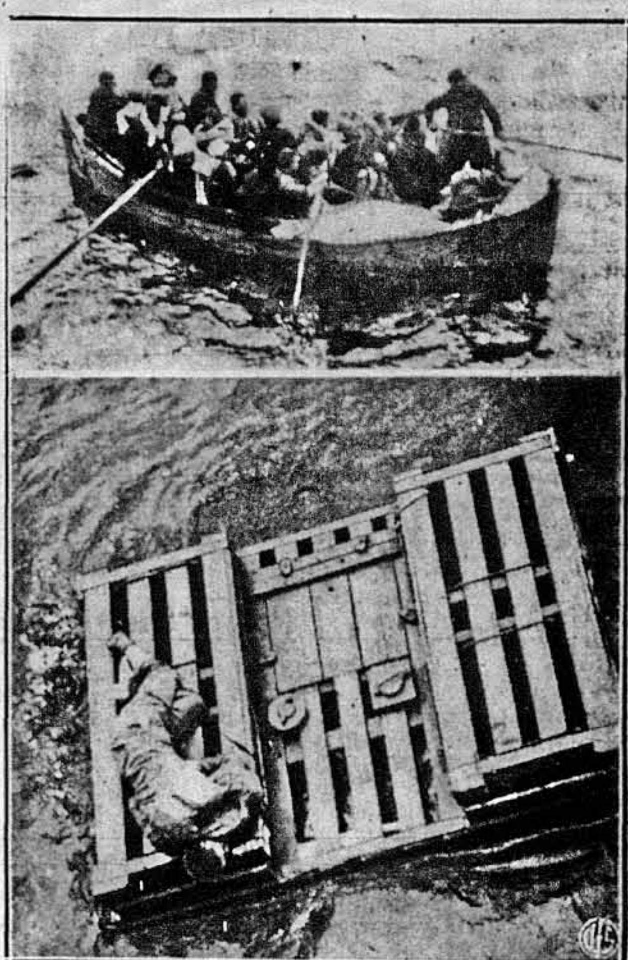
Грамота У. Н. Союза — Різдвяний дарунок.

Відомий наш громадянин п. Тимко Дравушчак, довголітній член 477. відділу У. Н. Союза, а тепер заступник касієра на 1942 р., зробив гарний святочний дарунок свому 19-літньому синови Грицеві, бо взяв йому $1000-ну грамоту в Українському Народному Союзі. Такий вчинок належить піднести тому, що багато є таких наших родин, що цілком з легким серцем моглиб робити такі святочні дарунки своїм дітям.

Підписаний знає, що це можливе, бо і сам він зробив такий дарунок своїй дочці Олі Лисогір. З цього є моральна й матеріяльна користь: діти привязуються до своєї рідної організації, а по якомусь часі мають матеріяльну користь.

Ілько Лисогір, секретар.

Висилка сонішньої енергії зміняється. Коли сонце стається більше гаряче, земля холодніє, бо збільшаюча сонішна температура скріпляє випаровування і вітри на землі.

ЖЕРТВИ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ.—Канадійський „замітач мін" „Ред Дір" наїхав на океані на човен, повний розбитків купецького корабля, зторпедованого німецькою підводною лодкою 160 миль від берега Нової Шотляндії. На спідній світлині, китайський моряк, непритомний, на тратві. Моряки в човні всі терпіли від холоду, вітру й хвиль. Китайця пізніше приведено до життя.

Проф. АНТІН РУДНИЦЬКИЙ
Славно звісний український композитор, оперовий дириґент і піяніст, організатор і дириґент 1000-ної ювилейної вистави „Запорожець за Дунаєм" у Львові 1935. р. Виступить як музичний й артистичний директор опери „Запорожець за Дунаєм" у неділю, 1-го лютого в Webster Hall, Ню Йорк.

НА КОНФЕРЕНЦІЇ В РІО.—Артуро Деспрадель (в паскованім одінні), представник Домініканської Републики на конференції в Ріо де Жанейро, на перегляді почесної ґвардії бразилійської армії, що витала приїзджаючих дипльоматів. З ним іде бразилійський міністер заграничних справ Освальдо Араня.

ВІДВІДИНИ В УКРАЇНСЬКОГО ФУТРАРЯ

Коли кілька літ тому назад прийшлося мені переїхати Канаду вздовж і впоперек, трапилася мені м. і. декілька разів нагода відвідати лисячі та минкові фарми, де сотнями плекають ці звірятка, яких шкіри опісля подивляємо у формі дорогоцінних футер. Згадав я про це, коли познайомившися з відомим українським футрарем у Ню Йорку, п. Михайлом Туранським, я зайшов на його запрошення до його робітні футер при Семій Евеню. Пригадавши величину оголошень фірми Туранського в нашій пресі — ці оголошення ледви чи не найбільші, які там зустрічається — я не сумнівався, що робітня цього нашого футраря напевно немала та його бизнес напевно не дрібний. Та всетаки, коли п. Туранський показав мені десятки й сотки футер, які в зразковому порядку висіли в його робітні, я здивувався, подумавши про вартість такого підприємства! Мимоволі прийшли на думку українські старокраєві футрарі, яких вважали „великими" бизнесменами, коли вони могли показати відвідуючим 10—15 готових футер. А тут, у Ню Йорку, бачите у нашого футраря десятки й сотні футер кожного рода! А коли услужливий власник цього пересічного бизнесу починає називати ціни за окремі футра, бачу, що й в цьому велика ріжноманітність, відповідна до спроможности кожного чи кожної.

Що про це знають і наші люди і чужі переконуюся, коли напротязі короткого часу моїх відвідин в робітні п. Туранського, заходить туди декілька покупців, з яких кожний оглядає й торгує футра в ріжній ціні. Бачу, як власник особисто обслуговує усіх з одинаковою чемністю та як з одинаковим зрозумінням іде назустріч бажанням кожного з покупців. Не дивниця, що мабуть усі виходять вповні вдоволені!

При прощанні п. Михайло Туранський попросив мене, щоби у цій власне формі передати свої враження з відвідин в його робітні. Роблю це з приємністю тому, що вважаю, що такі першорядні підприємства, як його і такі першорядні фахівці, як він, належать до нашої найкращої репрезентації на торговельно-промисловому ринку Ню Йорку.

Антін Рудницький.

На те, щоб зробити стандардовий легкопад (парашут) для королівської канадійської повітряної фльоти, треба 65 ярдів найдрібнішого шовку.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Річні збори 238 відділу У. Н. Союза.

Дня 4. січня ц. р. відбулися річні збори 238 відділу, на яких переглянено працю та вибрано управу відділу на біжучий рік. Та цього року ці збори були тим відмінніші, що це є воєнний час, тому кожний член приходив на збори з думкою, якби то найбільше допомогти нашій батьківщині у війні з ненаситними ворогами. Бо кожний член відділу почувається до милого обовязку допомогати всіми силами Америці, щоб вона могла успішно й скоро закінчити війну над ворогами. Ми, що є з українського роду, більш як хто інший почуваємося до вдячности нашій батьківщині, бо вона нам дала всі можливости культурного й національного розвитку, чого ми не мали на своїх рідних українських землях. Нашу вдячність сплачуємо тим, що даємо наших дітей до американської армії, купуємо Бонди Державної Оборони, спомагаємо Американський Червоний Хрест і т. п. В перших американських жертвах на Гаваях і Филипинах лягли також вояки, що походять з українсько̂го роду. З нашого відділу вже кількох членів служить в американській армії. Наш член А. Пащак, який небаром має рівнож іти до армії, поставив внесок, щоб наш відділ закупив Бондів Державної Оборони на суму $200, що очевидно було принято одноголосно. Пані О. Шафранська поставила внесок, щоб наш відділ став членом Американського Червоного Хреста та на ту ціль висигнував $5 з каси, що теж і сталося. З відділу вибрано двох делегатів до центрального комітету при українській православній церкві, який то комітет буде займатися справами краєвої оборони. Тими делегатами є Антін Пащак і Іван Виноградник. Панна Марійка Прухніцька була вибрана посередникою між АЧХ, з нашим відділом.

Треба теж згадати, що за останній 1941 р. наш відділ значно поступив вперед в організаційній роботі, бо придбав 26 нових членів до нашої Союзової родини. За той час сусрендовано тільки 2 членів. В нашому відділі є 160 старших, а 58 молодших членів, З членських вкладок переслано до головного уряду $4,674,81. Управа виконала свої обовязки совісно й бездоганно й за це збори одноголосно затвердили її на 1942 р. В склад її входять: П. Мороз, голова; И. Вербедецький, касієр, Н. Давискиба, секретар. Сподіємося, що на будучий рік ми зможемо виказатися ще більшими успіхами для У. Н. Союзу ніж цього року.

Н. Давискиба, секретар.

ЧОРЧИЛ ВЕРТАЄТЬСЯ ДОМІВ. — Як звичайно, його можна пізнати по великому цигарі, котре він усе держить в устах. Його витають у Лондоні члени родини. На ліво — його син, майор Рендольф Чорчил.

„ЗАДЕРЖАНИЙ" ЯК ЯПОНСЬКИЙ АГЕНТ.

Британська влада задержала Ю Монг Со, премієра Бурми, що вертався домів по невдачних конференціях у Лондоні, в котрих старався добути для Бурми становища домінії. Британська влада каже, що він постійно стояв у зносинах з японцями.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Філядельфії, Па., дня 19. січня 1942. помер

МИКОЛА СМАЛИҐА,

член 105. відділу У. Н. Союзу.

Покійний походив зо села Глущава, повіт Теребовля. До У. Н. Союзу вступив 1919., як мав 22 літ.

Покійний залишив жену і двоє подружених дітей у великім смутку.

Вічна Йому память!

Секретар 105. відділу.

У вівторок, 20. січня 1942., рано, померла членица Бр. О. Николая. від. 104. У. Н. Союзу, в Перт Амбою, Н. Дж.,

МАГДЕЛЕНА ПАСТУШАК

Покійна походила зо села Пилна, повіт Сянок, Західна Україна. До Союзу приступила в 1924. році. Також діти належать до Союзу.

Полишила четверо дітей: Івана (жена Анна), Володимира, Зофію й Анелю і двоє внуків: Вівіяна і Володимира.

Похорон відбувся в пятницю, 23. січня, в год. 9. рано з дому жалоби, 410 Вегнер Ев. до костела св. Стефана, а відтак на цвинтар св. Стефана, де Її муж бл. п. Іван похований в 1921. році.

Най прибрана земля буде для Неї легкою як перо! Вічна Їй память!

Г. Мисак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Сестрицтва Пр. Богородиці, від. 33., відбудуться в четвер, 29. січня, в год. 7. вечором, в гали церковній. Порядок дня: річний звіт уряду і контр. комісії за 1941. рік, вибір нового уряду на 1942. рік. Просимо всіх членниць обовязково явитися на річні збори. Довгуючих членниць проситься вирівнати свої довги. — А. Грод, предс.; А. Дзюрдзевич, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Річні збори Бр. св. Володимира, від. 323., відбулися 21. грудня. Вибрано слідуючий уряд на 1942. рік: Дмитро Яремко, предс.; Василь Феден, кас.; Дмитро Кархут, секр. Ухвалено 5 долярів на місцевий Ред Крос. Закуплено примірник сторії України для місцевої бібліотеки. Закуплено Дифенз Бонд за $100. Збори будуть відбуватися в третю неділю по першім під ч. 38 Савт 5. вул. в 2. годині пополудні. — Дмитро Кархут, секр.

ТАРЗАН, ч. 490. Осередок нападу.

З кровожадним криком і вереском адакиї почали вискакувати на палубу мирного корабля.

Коли вони побачили, що Тарзан б'ється з паладинцями, закричали з цілого серця: „Тарзан з нами"!

А паладинці, уважаючи Тарзана за свого найбільшого й найсмертельнішого ворога, сконцентрували всі свої удари на його особу.